

Köttkonsumtion och klimat – ett antal fakta

Detta visste du inte om svenskt kött:

- Lantbruket binder kol både på åkern och betesmarkerna, det är alltså en unik näring som inte bara släpper ut koldioxid utan även fångar in den.
- Svenskt kött är ett klimatsmart kött som släpper ut 25 procent mindre växthusgaser än snittet i EU.
- Köttet i EU har dessutom 60 procent lägre utsläpp än det globala genomsnittet för kött.

Har matkonsumtionen klimatpåverkan?

All matkonsumtion har en klimatpåverkan, men att äta är nödvändigt. Det vi kan göra är att försöka minska den negativa påverkan genom att välja vad vi äter, det vill säga mer närproducerat. Allra sämst för klimatet är all den mat som blir över och bara slängs. I Sverige slänger vi bort var femte matkasse. Bara matsvinnet står för 8% av världens växthusgasutsläpp, att jämföra med jordbrukets 14,5 %. Källa: Naturvårdsverket. World Resource Institute

”All” klimatforskning pekar på att vi måste sluta äta kött? Lyssnar inte LRF på forskarna?

LRF lutar sig alltid mot vedertagen forskning. Den visar tydligt att 80% av klimatförändringen orsakas av fossila utsläpp. Lyckas vi inte minska de fossila utsläppen klarar vi inte klimatmålen vad vi än bestämmer oss för att äta. Samtidigt är det viktigt att göra det mest klimatsmarta valet oavsett vad du väljer att äta, det är stor skillnad i klimatpåverkan mellan olika köttbitar eller olika tomater.

Har köttet ett oförtjänt rykte som klimatbov?

Ja, för det är vi människor som är problemet. Vår livsstil och våra val påverkar klimatet överlägset mest. 75 procent av växthusgaserna globalt sett, har fossilt ursprung, det är dessa utsläpp som är mest akuta att minska eftersom koldioxiden har så lång omloppstid i atmosfären. I Sverige står inrikestransporterna för nästan en tredjedel av klimatutsläppen.

Svenskt jordbruk står för 13 procent (metan och lustgas) och resterande 7 procent kommer från sopor, industri och uppvärmning (Naturvårdsverket, 2015).

Hur kan klimatpåverkan bli lägre för att uppfödningen sker i Sverige? Handlar det inte bara om matnationalism?

FN pekar på att världens utsläpp från köttproduktion skulle minska direkt med över 30% om produktionen skulle gå till som i Europa. Flera forskningsrapporter pekar ut svenskt kött som det mest klimatsmarta i EU, det är inget som LRF hittat på. Svenskt kött är det mest klimatsmarta för att vi har en hållbar effektiv uppfödning med mycket god djurhälsa. Källa: FAO Tackling climate change through livestock, 2013.

70 procent av växthusgasutsläppen från maten vi äter kommer från importerad mat. Sverige borde istället exportera klimatsmart mat. Vi har goda naturliga förutsättningar, gott om färskvatten, egen foderproduktion och betesmarker som gör att vi kan producera mer kött med låg miljö- och klimatpåverkan. Källa: Naturvårdsverket

Bör man äta kött?

LRF tar inte ställning för hur mycket eller lite kött vi ska äta. Var och en måste själv bestämma vad de vill äta. Men om du väljer att äta kött, välj då svenskt eftersom det är stor skillnad på svenskt och importerat kött. 50 procent av köttet som konsumeras i Sverige är importerat. Ett svenskt kött som bidragit till att uppfylla våra miljömål är något helt annat än importerat kött som tex bidragit till avskogning.

Vår köttproduktion har mindre klimatpåverkan, djuren har fått en bättre omsorg, vi har EUs lägsta antibiotikaanvändning och använder aldrig antibiotika i förebyggande syfte. Det är även lättare spåra ursprunget från svenskt kött, djuruppfödningen ger även viktiga jobb i Sverige. Dessutom är våra djur

fantastiska naturvårdare med sina betande mular och spillning som är en nödvändighet för att vi ska kunna odla på våra åkrar.

När trycket på världens resurser ökar behöver köttproduktionen ske där den är hållbar. När trycket på världens resurser ökar behöver köttproduktionen ske där den är hållbar. Länder som Sverige med mycket gräsarealer och betesmark. Vi har utrymme för en betydligt större köttproduktion än idag, och skulle kunna bli en viktig exportör av klimatsmart hållbart producerat kött.

Enligt vissa miljödebattörer är kor skadliga för miljön genom metanutsläpp?

Den fossila koldioxiden står för 70 av klimatutsläppen. Metan från djuren står för mindre än 5 procent globalt, metan ingår för övrigt i det naturliga kretsloppet med en livslängd på maximalt 10-15 år. Tack vare det öppna, betade landskapet kan många arter av växter, fåglar och insekter leva. Ängar och betesmarker rymmer en oerhört rik biologisk mångfald. Många av våra insekter som humlor, bin och dagfjärilar, finns enbart i odlingslandskapet. En enda kvadratmeter hagmark kan rymma upp till 60 olika växter.

Köttproduktion bidrar till flera miljömål. Naturvårdsverket har nyligen fastställt att det behövs fler betande djur för att klara riksdagens miljömål. Det gäller framför allt naturbetesmarker. Idag behövs ungefär en ko per hektar för att bevara biologisk mångfald och bördigt landskap.

Cirka 65 procent av det svenska nötköttet kommer från mjölkkor- och tjurar. De är en del av det svenska systemet för att hålla betesmarker öppna, använda gräset på vallarna för att behålla jordarnas bördighet.

Hur kan LRF påstå att det svenska nötköttets klimatpåverkan är bland den lägsta i världen?

För nötkött producerat i EU är utsläppen 60 procent lägre jämfört med snittet i världen och utsläppen från svenskt kött är 25 procent lägre än medelutsläpp i EU. Även för griskött är utsläppet från svensk produktion lägre än från importen (Gerber, P.J. et al. Tackling the Climate through Livestock, FAO och J.P. Lesschen et al. Animal Feed Science and technology, 2011 respektive Lesschen, 2011).

De bästa gårdarna och industrierna kan redan idag halvera utsläppen av växthusgaser och kraftigt minska läckaget av växtnäring.

Är det någon skillnad i klimatpåverkan mellan svensk och importerad mat?

Ja, 70 procent av växthusgasutsläppen från maten vi äter kommer från importerad mat. Det innebär att vi exporterar miljöpåverkan när vi inte väljer svenskt. Sverige borde istället exportera klimatsmart mat. Vi har goda naturliga förutsättningar, gott om färskvatten, egen foderproduktion och betesmarker som gör att vi kan producera mer kött med låg miljö- och klimatpåverkan.

Varför kan vi inte ersätta protein från djur med protein från växter. Bönor ger lika bra protein.

Bönor är bra men vi kan inte odla det överallt i Sverige av klimatskäl. Här spelar också växtföljden stor roll. Bönor kräver väldigt mycket energi och kan bara odlas på samma åker vart fjärde år eftersom jorden måste tillföras ny energi från andra växtslag. Här kommer djurens betydelse in. För att återföra energi till jorden och öka bördigheten är odling av vall mycket viktigt. Vall binder cirka 3 miljoner ton CO₂/år. Vallens rotsystem går dessutom djupt och angriper ogräs och vall är samtidigt viktigt djurfoder. Djurens gödsel spelar i sin tur en avgörande roll för att vi ska kunna tillföra ny näring till jordarna, oavsett om man odlar konventionellt och eko. Därför är djuruppfödning så viktig för naturens kretslopp.